

Αριστερή Μεταρρύθμιση

Παράταξη Πανεπιστημιακών

Εκτιμήσεις και Προτάσεις επί του Πολυνομοσχεδίου του Υπουργείου Παιδείας ως προς την Ανώτατη Εκπαίδευση

Το Σχέδιο Νόμου που δόθηκε στη δημοσιότητα από το Υπουργείο, συνιστά μεγάλης έκτασης αλλαγή του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Πανεπιστημίων με έντονα χαρακτηριστικά του πλαισίου του 1268/82 και όχι σύνολο επί μέρους ρυθμίσεων για την αντιμετώπιση επειγόντων θεμάτων τους. Τέτοιες αλλαγές όμως προϋποθέτουν διάλογο, ενδελεχή σχεδιασμό και ευρεία συναίνεση για την οποία είχε δεσμευτεί ο ίδιος ο πρωθυπουργός. Ως εκ τούτου ζητάμε από τον Υπουργό Παιδείας να το θέσει σε διαβούλευση ώστε να εκφραστεί όλη η πανεπιστημιακή κοινότητα.

Η κατάργηση των Συμβουλίων Ιδρύματος είναι μια ειλημμένη πολιτική απόφαση που όμως υλοποιείται χωρίς καμία αξιολόγηση του θεσμού και του έργου που συντελέστηκε στη διετή διάρκεια λειτουργίας του. Ωστόσο επιμένουμε να κρίνουμε απαραίτητη την ύπαρξη ενός συνεργατικού ελεγκτικού οργάνου στα πανεπιστήμια αφού η Σύγκλητος, η οποία έχει το βάρος της ρυθμιστικής και διοικητικής διαχείρισης της καθημερινότητας, δεν μπορεί να ασκήσει ελεγκτικές αρμοδιότητες.

Επισημαίνουμε επίσης ότι στο Σ/Ν προβλέπεται η παύση ήδη νομίμως εκλεγμένων Πρυτάνεων και Κοσμητόρων, μία διάταξη για την οποία σύσσωμη η ακαδημαϊκή κοινότητα, συμπεριλαμβανομένου και του σημερινού Υπουργού, το 2011 είχε κατηγορήσει την τότε Υπουργό Παιδείας χαρακτηρίζοντας την αντίστοιχη ρύθμιση ως αντιδημοκρατική.

Τα σημαντικότερα σημεία του Ν/Σ τα οποία θεωρούμε ότι η πολιτική ηγεσία πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη της για την εύρυθμη λειτουργία των πανεπιστημίων και τη βελτίωση της ποιότητας της διοίκησης όπως προκύπτουν από την μέχρι τώρα εμπειρία ώστε να μην επέλθει αναστάτωση στα πανεπιστήμια, είναι τα παρακάτω:

1. (Άρθρο 3) **Η συμμετοχή φοιτητών στο ειδικό σώμα εκλεκτόρων για την ανάδειξη των μονοπρόσωπων οργάνων** αποτελεί οπισθοχώρηση σε ένα αρνητικό παρελθόν. Διαφωνούμε με την επαναφορά των φοιτητών/τριών στο σώμα εκλεκτόρων διότι 1) οι φοιτητές/τριες δεν έχουν συνολική εικόνα του πανεπιστημίου και επομένως του διοικητικού τους μηχανισμού και των αναγκών του και 2) είναι προφανές ότι αυτοί που θα μετέχουν κυρίως θα είναι τα οργανωμένα μέλη των φοιτητικών παρατάξεων άρα εμμέσως επανέρχεται η διαπλοκή των φοιτητικών παρατάξεων με τους/τις υποψηφίους/ες σε διοικητικές θέσεις. Η φοιτητική συμμετοχή πρέπει να αφορά μόνο τα συλλογικά όργανα (Σύγκλητο, Κοσμητεία, Γενική Συνέλευση Τμήματος και Τομέα) με εκλεγμένους από τους φοιτητικούς συλλόγους αντιπροσώπους.
2. (Άρθρο 3) **Κακώς καταργείται η ηλεκτρονική ψήφος** ως λύση που επέτρεψε τη μεγάλη συμμετοχή των εκλεκτόρων. Ζήσαμε πρυτανικές εκλογές με φαινόμενα

καταλήψεων, αρπαγής καλπών και βίαιης παρεμπόδισης ψηφοφόρων στην άσκηση του εκλογικού τους δικαιώματος.

3. (Άρθρο 4) **Η αλλαγή της σύνθεσης της Συγκλήτου** είναι πρόχειρη και δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες διοίκησης του πανεπιστημίου και θα δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα: **Επειδή η Σύγκλητος είναι όργανο διοίκησης δεν νοείται να μετέχουν σ' αυτή εκπρόσωποι βαθμίδων αλλά όσοι έχουν σχέση και ασκούν διοίκηση.** Άρα, εκτός του Πρύτανη και των Αντιπρυτάνεων, πρέπει να μετέχουν όλοι οι κοσμήτορες και οι πρόεδροι Τμημάτων (αν τα Τμήματα ενός ΑΕΙ είναι άνω των 30 τότε η συμμετοχή των προέδρων να γίνεται ανάλογα με τον αριθμό των φοιτητών ώστε να μην υποαντιπροσωπευονται οι μεγάλες σχολές)
4. (Άρθρο 7) **Ορθά συμμετέχουν οι προπτυχιακοί φοιτητές στη ΓΣ του Τμήματος.** Η απουσία τους δημιούργησε ένα κενό πληροφόρησης και πηγή δυσλειτουργίας. Πρέπει όμως **να αθροίζονται σ' αυτούς και οι φοιτητές των ΠΜΣ.**
5. (Άρθρο 8.1γ) **Η σύνθεση των Εκλεκτορικών Σωμάτων είναι προβληματική για τα μικρά Τμήματα** όπου σπάνια υπάρχουν πάνω από 2-3 μέλη συναφούς ειδικότητας, παρά την ύπαρξη Τομέων εφόσον υπάρχουν. Συνεπώς **πρέπει να διευρυνθεί η έννοια του εσωτερικού μέλους και να συμπεριλαμβάνει ολόκληρο το ΑΕΙ, ή έστω τη Σχολή.** Να δίνεται εξάλλου και η δυνατότητα μετακίνησης των μελών ΔΕΠ σε όλα τα Τμήματα του ιδρύματος και όχι μόνο εντός της Σχολής (ώστε να καλύπτονται και οι πιθανές περιπτώσεις αναδιάρθρωσης των Σχολών) .
(Άρθρο 8.1ε) Το νομοσχέδιο δεν αναφέρεται στην διαδικασία όταν σε ένα Τμήμα υπηρετούν λιγότεροι από 5 μέλη ΔΕΠ. Πως θα συγκροτηθεί ΕΣ αν υπάρχουν 1 ή 2 Καθηγητές, στην εξέλιξη ενός Αναπληρωτή;
(Άρθρο 8.3) Κακώς, η εισηγητική επιτροπή συγκροτείται υποχρεωτικά από δύο μέλη ΔΕΠ του οικείου Τμήματος. Αν δεν υπάρχουν καθόλου, ή είναι τελείως διαφορετικού αντικειμένου, πως μπορούν να εισηγηθούν επί της ουσίας; Πόσο μάλλον που αυτοί είναι οι αρμόδιοι να κρίνουν τη συνάφεια του γνωστικού αντικειμένου κάθε υποψηφίου!
6. (Άρθρο 10) Κακώς καταργούνται οι διατάξεις των νόμων που αφορούν στη διαγραφή φοιτητών: ένα ακαδημαϊκό σύστημα πρέπει να έχει και αυτή τη δυνατότητα, με όλες τις προβλεπόμενες εξαιρέσεις για εργαζόμενους, γονείς, οικονομικά αδύναμους κλπ. Θα έπρεπε δηλαδή **να υπάρχει μηχανισμός διαγραφής.**
7. (Άρθρο 11) Λανθασμένα εξισώνονται **οι Διδακτικές Μονάδες** με τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας κάθε μαθήματος και με τον αριθμό των μονάδων ECTS. Αυτό προδίδει άγνοια της έννοιας και της σημασίας των πιστωτικών μονάδων αφού κάθε μάθημα έχει τις δικές του απαιτήσεις (εργασίες, εργαστήρια και γενικώς η συνολική προσπάθεια που απαιτείται είναι διαφορετική). Η προβλεπόμενη ρύθμιση αφενός εξισώνει τα πάντα και παραπέμπει σε μαθήματα με αμφιθέατρο και επιστροφή στην παπαγαλία, αφετέρου δεν λαμβάνει υπόψη της την κινητικότητα των φοιτητών από και προς το εξωτερικό όπου οι φοιτητές/τριες μεταφέρουν αυτές τις μονάδες και κινδυνεύουν να έχουν σοβαρή εμπλοκή .
8. (Άρθρο 13.1 και 2) Οι **Πρυτάνεις και Κοσμήτορες** που υπηρετούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, δεν θα ολοκληρώσουν τη θητεία τους καθώς θα πρέπει μέχρι τις 31.7.2016 να γίνει νέα εκλογική διαδικασία. **Κανένα συλλογικά εκλεγμένο όργανο δεν καταργείται στα δημοκρατικά πολιτεύματα.** Επιπλέον, ενώ τα ΑΕΙ βρίσκονται σε πολύ κρίσιμη κατάσταση και προσπαθούν να ανασυγκροτηθούν

παλεύοντας για την επιβίωσή τους, **κινδυνεύουν να εμπλακούν σε ένα σύστημα εκλογών που θα προκαλέσει πιθανόν μη αναστρέψιμες ζημιές αφού πχ στο ΕΚΠΑ με βάση τις προβλεπόμενες ρυθμίσεις θα εμπλακούν περί τα 70.000 άτομα!**

Πέραν τούτου, για να μην καταναλωνόμαστε συνεχώς σε εκλογές **οι κοσμητόρες πρέπει να έχουν και αυτοί 4ετή θητεία.**

9. (Άρθρο 13.19) Τα Α.Ε.Ι. δύνανται να συστήνουν **υπηρεσία επιμελητείας φύλαξης και καθαρισμού των εγκαταστάσεών τους**. Με ποια διαδικασία, πως γίνονται οι προσλήψεις και με ποιον προϋπολογισμό;

Θεωρούμε ότι η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου, θα πρέπει προς το παρόν να περιοριστεί στις διατάξεις που είναι βελτιωτικές του θεσμικού πλαισίου και να φέρει όλα τα άλλα θέματα που φαίνεται ότι δεν έχουν τύχει της ανάλογης επεξεργασίας (π.χ. κατάργηση ηλεκτρονικής ψηφοφορίας, ποσοστά συμμετοχής στα όργανα και στις εκλογές οργάνων των διαφόρων κατηγοριών προσωπικού, κ.λ.π) σε διαβούλευση με τους εκπροσώπους της πανεπιστημιακής κοινότητας. Με τον τρόπο αυτό θα αποφύγει τη δημιουργία αρνητικού κλίματος το οποίο θα ακυρώσει και τις θετικές επιμέρους ρυθμίσεις που έχει το συγκεκριμένο Σ/Ν και δεν θα βάλει το πανεπιστήμιο σε νέες περιπέτειες.

Τέλος, επανερχόμαστε στο βασικό πρόβλημα της έλλειψης ολοκληρωμένου σχεδιασμού και αναδιάρθρωσης που έχει ανάγκη και η ανώτατη εκπαίδευση στη χώρα μας. Η Ελλάδα για να εξασφαλίσει την χρηματοδότηση από το νέο ΕΣΠΑ οφείλει έως τις 30 Ιουνίου 2015 να έχει ολοκληρώσει το εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, βασιζόμενη στις εκθέσεις αξιολόγησης των πανεπιστημίων και ΤΕΙ οι οποίες έχουν παραδοθεί από την Αρχή Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας της Ανώτατης Εκπαίδευσης (ΑΔΠ). Η ΑΔΠ, με την ετήσια έκθεσή της που παραδόθηκε τον Αύγουστο του 2014, έχει ζητήσει να υπάρξει περιορισμός της γεωγραφικής διασποράς των ΑΕΙ και των τμημάτων τους, δηλαδή ένα νέο σχέδιο αναδιάρθρωσης της ανώτατης εκπαίδευσης, τονίζοντας χαρακτηριστικά πως «παρά την εφαρμογή του σχεδίου Αθηνά, σημαντικός αριθμός τμημάτων ΑΕΙ εξακολουθεί να μην πληροί το κριτήριο της αυτοδυναμίας». Επίσης, έχει ζητήσει από την Πολιτεία να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της μη επαρκούς και ανισομερούς στελέχωσης των ΑΕΙ με εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό και να προχωρήσει στην αναθεώρηση του συστήματος εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ώστε να έχουν «λόγο» και τα ίδια τα ιδρύματα όπως εξάλλου το ζήτησαν και το ΕΣΥΠ, η Σύνοδος των Πρυτάνεων και η ΠΟΣΔΕΠ.

Αθήνα, 27 Απριλίου 2015